

Salingeroviny

číslo 3/2019

1. července 2019 v Hradci Králové

Práce s vlastním rodičem, který má dítě v pěstounské péči

Od počátku roku 2018 se v programu Sanace rodiny střediska Triangl zaměřujeme na podporu vlastních (biologických) rodičů, kteří mají dítě/děti v pěstounské péči. Důvodem je rozšíření pěstounské péče na přechodnou dobu a dlouhodobé pěstounské péče na místo umístování dětí do ústavní výchovy.

V rámci našeho programu Sanace rodiny usilujeme o podporu dítěte prostřednictvím pomoci jeho rodině. Od samého počátku jsme se v naší službě věnovali rodinám, kterým hrozilo nařazení ústavní výchovy u dítěte, či se rodiče připravovali na návrat dítěte z ústavní výchovy. S rozvojem pěstounské péče jsme naši pozornost rozšířili i směrem k rodinám, jejichž děti žijí u rodičů pěstounů, a to v dlouhodobé pěstounské péči nebo pěstounské péči na přechodnou dobu. Vedoucí střediska Triangl Mgr. Petra Kalmusová k novému směru střediska dodává: „Do naší služby nepřijímáme rodiče, u kterých důvodem odebrání dětí bylo to, že s nimi obzvláště

krutě zacházeli, či je znaleckým posudkem prokázáno, že k dítěti nemají žádnou citovou vazbu.“

Důvody pro zahájení spolupráce s rodičem, který má dítě v NRP

Kontaktu dítěte s jeho vlastním rodičem je třeba věnovat zvýšenou pozornost, protože je třeba zohlednit práva, potřeby a také přání dítěte, zda se chce s vlastním rodičem vidět. Vnímáme, že je již zcela běžnou praxí pracovat s náhradním rodičem, kterému je v rámci spolupráce s doprovodnou organizací představen systém pěstounské péče, jeho práva a povinnosti z této funkce vyplývající a dostává se mu podpory při výchově dítěte, které prožilo náročnou situaci - oddělení od vlastního rodiče. Pěstounským rodinám je dále poskytována velmi důležitá podpora při komunikaci s vlastním rodičem dítěte, obtížné stránky pěstounské péče apod.

Také pro vlastního rodiče se v okamžiku, kdy rozhodnutí o svěřením dítěte do

pěstounské péče nabude právní moci, změní vše - hlavně jeho postavení v životě dítěte. Přestává již být součástí každodenního života svého dítěte, přestává být primárním vychovatelem a komunikačním partnerem pro orgán sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) a další úřady. Pro své dítě však zůstávají nadále matkou a otcem. Permová a Ptáček uvádí myšlenku, že „rodič je přítomen v myšlenkách dítěte, v jeho představách o budoucnosti, dítě si dělá o rodiče starosti, má potřebu s ním i nadále sdílet radosti, strachy, atp.“*)

„A právě v této situaci mohou pracovníci OSPOD, doprovodných organizací nebo vlastní rodiče požádat o zařazení do programu Sanace rodiny,“ dodává Mgr. Vendula Topinková. Pokud se dítě a rodič chtějí potkat, může to být pro všechny zúčastněné natolik zatěžující situace.

pokračování na str. 3

Den s úsměvem
6. 10. 2019
14⁰⁰ - 17³⁰ hod.

Tylovo nábřeží (u Hučáku)
Akce pro celou rodinu plná zábavy, her a soutěží

 Salinger

Centrum Semafor

Centrum Semafor je nový název střediska Salingeru, které pomáhá rodinám s dětmi při řešení náročných životních situací.

Se začátkem letních prázdnin roku 2019 vzniklo spojením dvou středisek Salingeru středisko nové – Centrum Semafor. Šlo o významný krok přispívající ke zpřehledňování služeb organizace Salinger, z.s. Centrum Semafor vzniklo spojením dvou sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, které byly dosud poskytovány pod názvy Komunitní centrum ZIP a Centrum Síťovka. „*Naše střediska si byla vždy hodně blízká, proto jsme se rozhodli je spojit a dál pokračovat pod jedním názvem. Pro naše klienty a spolu-*

pracující organizace se nic nemění. Nadále poskytujeme naše služby ve stejném rozsahu a ve všech lokalitách Hradce Králové a Hradecka jako dříve obě centra,“ říká vedoucí střediska Mgr. Šárka Zbiňová.

A proč právě Semafor? Většina z nás ho zná jako světelné signalizační zařízení, které slouží pro řízení dopravy. My jsme tak nazvali naše nové středisko, které má s tímto zařízením mnoho společného.

Tak jako nám semafor pomáhá orientovat se na nepřehledné křižovatce, my klientům pomáháme orientovat se v jejich životní situaci, se kterou si neumí sami poradit.

„Stůj! Pozor! Volno!“ – červená, oranžová, zelená... Klient nás nejčastěji navštíví, když na semaforu svítí červená – ocitl se v potížích, potřebuje zastavit, nadechnout se, získat informace a náhled na svou situaci. Pod oranžovou barvou si můžeme představit klienta, který se snaží najít východisko a aktivně se zapojuje do řešení své situace. Při rozsvícení zelené barvy se s klientem můžeme rozloučit, získal zkušenosti a svou situaci vyřešil.

Aktuální informace a kontakty najdete na webu www.salinger.cz.

Mgr. Šárka Zbiňová

Přímá adopce

Opravdu mnoho zájemců o náhradní rodinnou péči přemýšlí o přímé adopci. Orgány sociálně-právní ochrany s ní ale mají poměrně vzácné zkušenosti. Čím to je? Panuje totiž nepravdivý mýtus o tom, že je to něco partizánského neřkuli

nezákonného. Málokdo se tedy s takovým nápadem půjde poradit za sociální pracovníci na městském úřadě. Důvody lidí, toužících po rodičovství, jsou jasné. Dostat do své péče novorozené miminko prostřednictvím systému náhradní rodinné péče, je velice náročné a ve spoustě případů nemožné. Přímá adopce je ale cesta.

Vskutku existuje několik zákonných možností, jsou zde ale také značná rizika s přímou adopcí spojená. Pro příklad to, že budoucí osvojitelé nejsou chráněni anonymitou. Matka, která dítě přenechává, bude mít k dispozici jejich osobní údaje. Zájemce o osvojení čeká celkem dlouhá doba nejistoty, po kterou může matka nebo otec dítěte souhlas odvolat. Budoucí rodiče nemusí mít přístup k informacím o zdravotním stavu miminka ani o tom, jak se matka chovala v těhotenství. Biologický otec dítěte nemusí nutně být stejná osoba, která je uvedena v rodném listě dítěte. Je třeba myslet na to, že miminko má také prarodiče, kteří se nezdědka do věci také vkládají a vyjadřují svůj legitimní postoj ke své vnučce nebo vnukovi. Vždy je třeba zpozornět, pokud se v procesu objeví žádost o peníze. Ať už ze strany rodičů dítěte, nebo nějakého prostředníka, který adopci sjednává – to už totiž nezákonné být může.

Co na přímou adopci říká Stopa čápa? Rozhodnutí je vždy na zájemcích o náhradní rodinnou péči. Důležité je ale být dostatečně informovaný a znát veškerá pro i proti. Některým rizikům lze předejít nebo je zmírnit. Stopa čápa nabízí nezávazné poradenství nejen v této oblasti. Nebuďte v tom sami.

Stopa čápa

City Jam 2019

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Modrý pomeranč pořádá **3. září 2019** na hřišti ve Formánkově ulici akci pro rodiny s dětmi **City Jam**. Netradiční odpoledne plné sportovních, volnočasových, tvořivých i preventivních aktivit proběhne od **14:00** do **18:00** hodin. Pro děti je připraven bohatý a zábavný program: žongléři, parkouristé, ukázky sebeobrany od městské policie Hradec Králové, taneční vystoupení, virtuální realita, malování na obličej, skákačí hrad a další zajímavé aktivity.

Na akci Vás srdečnou zvou pracovníci NZDM Modrý pomeranč.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KRALOVÉHRADSKÝ
KRAJ

Práce s vlastním rodičem, který má dítě v pěstounské péči

pokračování ze str. 1

Je třeba rodiče adekvátně a bezpečně podpořit, aby se setkání uskutečnila a proběhla v pokud možno co nejkldnější atmosféře a dítě mělo ze společně stráveného času příjemný zážitek.

Princip včasné podpory rodiče

„Zahájení spolupráce rodiče se sociální službou může být ztíženo jeho vnitřními bariérami a nedůvěrou k okolí. V těchto případech proto nečekáme, jestli se rodič ozve sám a přijímáme přizvání OSPOD či doprovodné organizace již v okamžiku, kdy se koná případová konference,“ vysvětluje pracovnice Trianglu Ilona Přibyllová. Rodič prožívá ztrátu a prochází si fázemi, které se u člověka při odloučení a ztrátě dostávají: popírání, hněv, smlouvání, deprese a smíření. Prožívání ztráty může být pro rodiče překážkou v setkávání s jeho dítětem. Tímto procesem rodiče provázíme, pomáháme rodiči zpracovat ztrátu. Je to neoddelitelný krok, na který navazují další aktivity: komunikace rodiče s dítětem, pěstounem, OSPOD a práce na změně jeho osobní a rodinné situace.

Dle našeho názoru nelze kontakt dítěte s vlastním rodičem eliminovat pouze na sledování projevů rodiče a dítěte při kontaktu a na tomto základě toho koncipovat plán budoucích setkání, neboť toto není jediná metoda posuzování, do jaké míry jsou rodičovské kompetence rozvinuté. Dalšími metodami jsou např. rozhovor s rodičem, pozorování a komunikace s rodičem mezi kontakty, jaký má rodič o dítěti „mentální obraz“, spolupráce s psychologem atd. Zároveň je třeba zdůraznit, že sanaci rodiny nelze realizovat bez možnosti kontaktu dítěte a rodiče.

Asistované kontakty s původní rodinou, které facilitují pracovníci doprovodných organizací, považujeme v této fázi za jeden z nejdůležitějších nástrojů, které slouží k rozvoji rodičovské schopnosti reagovat na potřeby dítěte. Stejně jako mnohé jiné nástroje má i asistovaný kontakt svá úskalí. Jde o nestandardní situace, a je proto nutné počítat s urči-

tým zkršením, které vychází ze strachu rodiče projevit se před ostatními, nedůvěrou v sebe i ostatní, z pocitu, že je rodič pozorován či hodnocen apod. Jsme si však vědomi toho, že jde o nedílnou součást naší práce i práce doprovodných organizací a pěstounů. Právě při přípravě a následné realizaci asistovaného kontaktu zjišťujeme, jak setkání s rodičem vnímají doprovodné organizace, pěstouni, OSPOD atd. Praxe je při nastavování kontaktu dítěte s biologickou rodinou nejednotná, což může vést k různým nedorozuměním, vysokým očekávaním a rozporům mezi jednotlivými subjekty.

Podoba sociální práce při práci s rodičem, který má dítě v NRP

Při navázání spolupráce s vlastním rodičem nabízíme tyto služby:

1. příprava na setkání s dítětem,
2. práce v multidisciplinárním kontextu (příčímž s rodičem se počítá jako s členem týmu),
3. pomoc při sjednávání srozumitelného, akceptovatelného a bezpečného harmonogramu setkávání se s dítětem,

4. emoční doprovázení rodiče v jeho životní situaci, a příp. pomoc při navázání spolupráce či doprovodu k psychologovi - terapeutovi, který se věnuje tématice NRP,
5. edukace vlastního rodiče v oblasti rozvoje výchovných schopností, péče o dítě, komunikaci se subjekty, které pracují v NRP,
6. podpora rodiče v naladění se na aktuální potřeby dítěte, které se v čase mění,
7. rozvoj otevřené, ale nekonfliktní komunikace s pěstounskou rodinou.

Závěrem lze říci, že nízkou aktivitu rodiče v bezprostředním období po převzetí dítěte do nové rodiny ve většině případů nelze považovat za jeho nezájem či narušenou citovou vazbu k dítěti. Je nutné mít na paměti, že se rodič potýká s výčitkami svědomí, studem, pocitem selhání, strachem z odmítnutí od dítěte, vztekem a popírá důvody odebrání. Stejně jako dětem, pěstounům i vlastním rodičům se zcela mění uspořádání jejich rodiny. Rovněž v případě práce v oblasti náhradní rodinné péče se vyplácí přistupovat k rodině jako celistvému rodinnému systému. Rodinu, ve které se počítá s pěstounskými i vlastními rodiči, považujeme za nejlepší cestu pro dítě, které chce znát odpověď na otázky: „Kdo jsem?“, „Jaký jsem?“ a „Kam patřím?“ – tedy rozřešit otázníky své identity a sebezpečí.

^{*) zdroj: <https://www.nadacejt.cz/kontakt-ditete-s-biologickym-rodicem-v-nahradni-rodinne-peci-n133.html>, cit. 7.5.2019}

Ilona Přibyllová
Mgr. Vendula Topinková

 Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

 KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

Střediska Salinger, z.s.:

CENTRUM SEMAFOR

Mgr. Šárka Zbiňová
Vedoucí Centa Semafor
centrum.semafor@salinger.cz
774 807 052

STOPA ČÁPA

Mgr. Tereza Čejková, DiS.
Vedoucí střediska Stopa čápa
stopa.capa@salinger.cz
773 800 292

NZDM MODRÝ POMERANČ

Mgr. Radka Volejníková
Vedoucí střediska NZDM Modrý pomeranč
nizkoprahove.centrum@salinger.cz
777 041 030

TRIANGL

Mgr. Petra Kalmusová
Vedoucí střediska Triangl
triangl@salinger.cz
774 807 011